

Kingdom of the Netherlands

World Experience for Georgia

OPEN SOCIETY GEORGIA FOUNDATION
ფონდი ღია საზოგადოება საქართველო

Are we prepared to fulfil the Obligations under Association Agreement in Energy Sector?

ვართ თუ არა მზად ენერგეტიკაში ასოცირების
შეთანხმების შესრულებისათვის

MURMAN MARGVELASHVILI მურმან მარგველაშვილი

DIRECTOR დირექტორი - WEG

03.08.2016

Current state არსებული მდგომარეობა

- ▶ Signing of Association Agreement 27.06.14 and obligations of implementing EU Energy Acquis
- ▶ 2014 წლის 27 ივნისს, ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმების ხელმოწერა ნიშნავს ენერგეტიკის სექტორის რეფორმირების ვალდებულებას ევროკავშირის ენერგეტიკული დირექტივების დანერგვით
- ▶ Membership in Energy Community expected in October
მოსალოდნელია, რომ საქართველო თანამეგობრობის სრულფასოვანი წევრი 2016 წლის ოქტომბერში გახდება
- ▶ Derogations and expectation of postponement of reforms
მოსალოდნელია რეფორმების გადავადება
- ▶ Meanwhile the existing system stays in place with its negative consequences
მანამდე არსებული სისტემა ძალაშია თავისი უარყოფითი შედეგებით

ახალი ჰესების მშენებლობის მემორანდუმები

- ▶ More than 100 memorandums on construction of new HPPs (should be enough for a while)
100-ზე მეტი მემორანდუმი 120-ზე მეტი სადგურის აშენებაზე ალბათ დროებით საკმარისია
- ▶ State backed PPAs, BOO forever, no sanctions applied
სახელმწიფო გარანტიები, სამუდამო სარგებლობა, სანქციების არმიყენება,
- ▶ Widely varying conditions (4.5 to 10.5 USC/kWh, 3-12 months of purchase)
მნიშვნელოვნად განსხვავებული პირობები
- ▶ Many HPPs Stalled due to various reasons – სხვადასხვა მიზეზებით შეფერხებულია ბევრი მშენებლობა (მოსახლეობა, დაფინანსება და ა.შ.)
- ▶ 57 new sites offered for construction 57 ახალი სადგურის შეთავაზება

Needed action საჭირო მოქმედება

- ▶ *Temporarily halt new memorandums დროებით შეჩერდეს ჰეს-ების მშენებლობის შესახებ ახალი მემორანდუმების ხელმოწერა..*
- ▶ *Review the efficiency of current system of memoranda – assess its compliance with EU standards and გადაიხედოს მემორანდუმების არსებული სისტემა - შეფასდეს კონტრაქტის მინიჭების არსებული პროცედურების ეფექტიანობა და მათი შესაბამისობა ევროკავშირის ნორმებთან.*
- ▶ *Need assessment, Investor selection efficiency, site allocation efficiency, environmental procedures etc. საჭიროების შეფასების, ინვესტორთა შერჩევის,*
- ▶ *Implement a new more appropriate system of HPP in compliance with best practices, EU Energy Acquis and Georgia's strategic needs დაწესდეს ჰეს-ის მშენებლობის ნებართვის გაცემის ახალი სისტემა, რომელიც შესაბამისობაში იქნება საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკასთან, ევროკავშირის ენერგეტიკულ კანონმდებლობასთან და საქართველოს სტრატეგიულ ინტერესებთან.*

ენერგეტიკის შიგასექტორული მართვა და რეგულირება

- ▶ სამინისტროს და სემეკის (რეგულატორის) როლის განსაზღვრა
- ▶ მემორანდუმები და კონკურენციის დანერგვა
- ▶ ბაზრის მოდელი ელექტრობაში და გაზში
- ▶ ახალი ობიექტების მშენებლობა სახელმწიფოს მიერ (ჩაკეტილი წრე ეკონომიკა-ენერგეტიკა-ბიუჯეტი)

სახელმწიფო არ უნდა ერეოდეს იქ სადაც შეიძლება ბაზარმა იმუშაოს. სახელმწიფო ვალდებულია ამისთვის პირობები შექმნას.

გრძელვადიან სტაბილობას ქმნის დამოუკიდებელი რეგულირება

Memorandums with Utilities

ხელშეკრულებები ენერგოკომპანიებთან

- ▶ RAO UES - თელასი და მტკვარი (2025)
- ▶ SOCAR GEORGIA GAS (2030)
- ▶ Concealed documents although have public effect დახურული დოკუმენტებია, თუმცა საზოგადოებრივი მნიშვნელობის
- ▶ Contradict with good utility practice, competition and regulation principles ეწინააღმდეგება კონკურენციას და რეგულირებას და ევროპულ კანონმდებლობას
- ▶ **Any new agreements should undergo the compliance check with EU Energy acquis and country strategic interests ყველა ახალმა პოტენციურმა შეთანხმებამ უნდა გაიაროს შემოწმება ევროკავშირის ენერგეტიკულ კანონმდებლობასთან**

3. Legislation Changes

საკანონმდებლო ცვლილებები

- ▶ Poor quality legislation (Electricity and gas law, market rules etc.)
უხარისხო ბუნდოვანი კანონმდებლობა
 - ▶ 13მგვტ, ახალი სადგურის განმარტება, სიმძლავრის და ენერჯის აღრევა, გარანტირებული სიმძლავრე და ა.შ.
- ▶ Continuous changes for one time needs ინტერესთა ჯგუფებზე მორგებული მუდმივი ცვლილებები -
- ▶ Builds divergence with EU Acquis and interests in preserving status quo against reform
- ▶ Establish a preliminary review of any new legislation changes

წინასწარ გაანალიზდეს კანონმდებლობის და საბაზრო წესების ცვლილების შესაძლო პროექტები, რათა შესაბამისობაში იქნას მოყვანილი მესამე ენერჯეტიკული პაკეტის პრინციპებთან და საქართველოს ელექტროენერჯისა და გაზის ბაზრების მოსალოდნელ სტრუქტურასთან.

4 International Agreements

საერთაშორისო ხელშეკრულებები

- ▶ საქართველოს ძლიერი მეზობლები ჰყავს, რომელთა ინტერესებს ყოველთვის არ ემთხვევა საქართველოს დასავლური განვითარების ინტერესებს. საფუძვლიანი ენერგეტიკული სტრატეგიის, ანალიტიკური მხარდაჭერის და ეფექტური საპარლამენტო კონტროლის არარსებობა ქმნის იმის საშიშროებას, რომ დაიდოს ქვეყნის ინტერესების საზიანო საერთაშორისო შეთანხმებები,

საჭირო მოქმედება

- ▶ Establish a check of international agreements with EU Acquis and country strategic interests
- ▶ *საერთაშორისო ხელშეკრულებები და მემორანდუმები შესაბამისობაში უნდა მოვიდეს საქართველოს ენერგეტიკული უსაფრთხოების, ენერგეტიკულ თანამეგობრობაში გაწევრიანებისა და დასავლეთი ტრანზიტის პრიორიტეტებთან. რაციონალური და გათვლილი გადაწყვეტილებების ხელშესაწყობად უნდა შემუშავდეს ძლიერი ენერგეტიკული სტრატეგია, რომელიც დაეყრდნობა პროფესიულ სამუშაო პროცესს არსებული რეალიების გათვალისწინებას და უზრუნველყოფს მკაფიო მიმართულებებს და კრიტერიუმებს გადაწყვეტილებათა მიღებისთვის*

5 Ongoing reforms სექტორის რეფორმირების მიმდინარე სამუშაო

- ▶ Tariff methodology, Grid code, net metering
- ▶ Day ahead market model and electricity trade mechanism
ელექტროენერჯის ბაზრის მოდელი და წინა დღით ვაჭრობა G4G/USAID
- ▶ NEEAP ენერგოეფექტურობის სამოქმედო გეგმა
- ▶ EC LEDS
- ▶ Building EE study შენობების ენერგოეფექტურობის შესწავლა
- ▶ ინსტიტუციური დონორული პროექტები - **სემეკის შესაძლებლობების გაზრდა**
- ▶ *Support the ongoing reform process coordinate under reform agenda*
- ▶ *საჭიროა მხარდაჭერა და გადაყვანა ერთიან სექტორულ რეფორმაში*

Recommendations რეკომენდაციები

- ▶ 1. Procedures for EU compliance at ministry level ევროკავშირთან ასოცირების მოთხოვნებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფის პროცედურების დანერგვა ენერგეტიკის სამინისტროს დონეზე,
- ▶ 2. Involvement of EnC Secretariat in review of new legislation as condition for parliament adoption ენერგეტიკული თანამეგობრობის სამდივნოს ჩართვა საკანონმდებლო ცვლილებების განხილვაში პარლამენტში წარდგენის აუცილებელი პროცედურული ნაწილი.
- ▶ 3. Creation of multistakeholder group with state, nonstate, EnC, and donor participation შეიქმნას დაინტერესებული მხარეთაგან შემდგარი მონიტორინგის ჯგუფი, სამთავრობო და არასამთავრობო მხარეების, საერთაშორისო ინსტიტუტების და ადგილობრივი სპეციალისტების მონაწილეობით. ეს უზრუნველყოფს საჭირო უნარების და ცოდნის შექმნა და ასევე საზოგადოების მხრიდან რეფორმების და ქვეყნის განვითარების მეტ მხარდაჭერას.
- ▶ The main recommendation is the creation of a multistakeholder monitoring group in support of reform
- ▶ მთავარი რეკომენდაციაა მონიტორინგის მექანიზმის შექმნა და ენერგეტიკის სფეროს რეფორმის შესახებ დიალოგის დაწყება დაინტერესებულ მხარეთა ჯგუფის მეშვეობით.

გ მ ა დ ლ ო ბ თ ყ უ რ ა დ ლ ე ბ ი ს თ ვ ი ს